

ZATURDAG 22 JANUARI.

De prijs dezer Courant, die geregeld vijfmaal
weelijks wordt uitgegeven, en wel op Dingsdag,
Vrijdag, Donderdag, Zaterdag en Zondag, is
f 5 in de drie maanden.

De prijs der Advertentiën is, van
regels, f 1.00, en voor elken regel daarboven 20
centen, behalve 35 centen zegelregt, voor elke
plaatsing.

Advertentiën voor de Courant van den eigen dag moeten vóór worden des morgens vóór negen ure. Alle Advertentiën
na negen ure inkomende blijven liggen tot het volgende nummer.

Niets doen.

Regeren in Nederland is zoo min mogelijk doen. Wanneer men na 1815 aan de grondwet hare geheele werking verschaft, de punten uitgewerkt had, welke zij slechts aanstipte; de wensch naar herziening zou opgekomen zijn, dewijl verscheidene punten der grondwet, zoo als, bij voorbeeld, de verkiezingen, geheel verkeerd besteld waren; zij zou echter veel minder levendig geweest zijn, want van het vele goede, dat in de grondwet onmiskenbaar voorkomt, zou men den gunstigen invloed gevoeld hebben en huiveriger geweest zijn dien aan eene hervorming te wagen. Wanneer men na 1840 besloten had aan de wettelijke behoefte naar hervorming niet toe te geven, zou het van de behouders eene verstandige staatkunde geweest zijn, nog aan de grondwet hare geheele ont-

hadden, dat onder de tegenwoordige grondwet wel niet zeer goed, maar toch veel beter dan vroeger alles kon ingerigt zijn, zij zouden den prikkel verstaan hebben, welke nu tot hervorming aandrijft.

Of gelooft men niet, dat menig voorstander eener grondwetsherziening, hoe overtuigd ook van de gebreken onzer staatsregeling, zou geaarzeld hebben op verbetering aan te dringen, indien hij zich in het genot bevond van al de voordeelen, welke verwezenlijking de grondwet aan den gewonen wetgever vrijst? Men weet niet, dat bij een goed geregeld financieel beheer, bij eene milde uitlegging der grondwettelijke bepalingen, bij een op breede grondslagen ingerigt onderwijs, men minder aandrang zou gevoeld hebben tot verbetering der grondslagen van ons bestuur?

In plaats echter van dit te doen, heeft men de handen slap laten hangen, zich tot het volstrekt onmisbare bepaald en het overige aan het toeval overgelaten.

Men leze de Aanteekening van den h. v. v. en men zal verbaasd zijn over het gebrek van verbindende bepalingen op bijna alle punten van aangelegenheid. Schier alles is ongeregeld of hangt van regels af, in een ander land en onder geheel andere omstandigheden gesteld, zoodat de onderlinge samenhang ontbreekt. Het ministerie van binnen-

landsche zaken, hetwelk in verschillende afdeelingen de gewone belangen des lands behandelt, kan in elk zijner deelen daarvan het bewijs leveren. Het hooger onderwijs rust op eenige koninklijke besluiten onder den indruk van het oogenblik genomen; het lager rust op eene wet onder het raadpensionarisschap van RUTGER JAN SCHIMMELPENNINCK vastgesteld; het middelbaar hangt geheel in de lucht en mist allen regel. Wie kan hier aan orde, wie aan eenheid denken? Nog weinige dagen geleden, vroeg ons een vreemdeling naar den toestand onzer geregtelijke politie en met schaamte moesten wij bekennen, dat dit stak slechts zeer gedeeltelijk geregeld is; hij eene wet van 1818, doch dat die wet nimmer geheel ten uitvoer is gekomen. Op zijne aanmerking, dat dit ongelijk was, dat geene regering ter wereld wetten maakt om die niet uit te voeren; dat er

bestaat, hebben om de onze daartoe te bewegen, waren wij verplicht te antwoorden; dat zulks het geval was, dat had den er nog bij kunnen komen. In 1827 eene commissie was tot herziening onzer geneeskundige wetgeving en het uitgebreide rapport dier commissie in het stof der bureaux begroef; dat in 1841 eene nieuwe commissie benoemd werd, en dat dit eindelijk tot eene wet leidde, welke bijna enkel afkeurders, zoo goed als geene verdedigers, vond. En, zoo als het hier gegaan is, gaat het bijna in alle zaken.

Hoe weinig streng de Staten-Generaal ook zijn, zoo wordt er nimmer over de begrooting beraadslaad, of er wordt ook eene lange lijst opgemaakt van onderwerpen, die dringend regeling behoeven en toch altijd ongeregeld blijven. Bij de volgende begrooting wordt de klacht herhaald, doch altijd met denzelfden uitslag.

In eene goede wetgeving heeft de regering het magtigste middel over het volk te heerschen en dit door onverbreekelijke banden aan zich te verbinden. De regering moet voor het volk denken en wanneer de burgerij in de daden harer overheid de uitvoering van grootsche en nuttige denkbeelden ziet, zal zij met geestdrift zich aan deze hechten en hare taak daardoor gemakkelijker maken. Meer dan dertig jaren is NAPOLEON gevallen en nog draagt Frankrijk roem

op de werken, welke hij tot stand bragt; nog huldigt het daarin zijn genie en niet in hem een voorbeeld voor elke regering. Sedert lang wordt de veldoverste in hem minder vereerd dan de wetgever. En toch NAPOLEON moest doen vergeten, dat hij zich eene magt aanmatigde, welke hem volgens de constitutie niet toekwam. De wijze, waarop hij er gebruik van maakte, deed de zaak zelve over het hoofd zien: Hoe veel gemakkelijker zou niet de taak eener echt constitutionele regering wezen!

Het is de gewoonte geworden onzer bewindvoerders alles aan de onrust en de opruijing van eenige weinige personen, dagbladschrijvers en anderen die ook gaarne eens ministers zouden willen zijn, toe te schrijven: maar wanneer zij aandachtig in hunnen eigen boezem een blik wilden werpen; wanneer hun bestuur en dat hunner voorgangers nauwkeurig wilden nagaan: zij zouden moeten erkennen dat zij buiten zich zoeken wat in hen is. In blind vertrouwen op de onafhankelijkheid der natie hebben zij ook het eerste en noodigste verzuimd. Gelukkig echter dat er minder schapen waren dan zij dachten. Men wil nu zijne fout herstellen door het vrije woord te breidelen, maar de oppositie zou nimmer zoo bitter geworden zijn, wanneer niet het gebrek aan ijver, onkunde of traagheid, alles, wat nuttig en noodig was had doen verzuimen. Blijft dit voortdurend zoo, geene geldboete noch gevangenisstraf zal hen voortdurend tegen de toorn des volks kunnen bewaren.

Buitenlandsche berigten.**ITALIE.**

Uit Milaan wordt het volgende onder dagteekening van den 9den dezer aan het *Journal des Débats* geschreven:

»Men is hier nog niet van den schrik bekomen, welchen de toechalen van den 2den en den 3den dezer ingeboesemd hebben. Voor die vrees schijnt overigens ook in zeker opzigt wel reden te bestaan. Er worden onrustwekkende geruchten uitgestrooid. Men zegt dat de maarschalk Radetzky verschrikkelijke bedreigingen tegen het volk heeft doen hooren. Terselfdier tijd heeft er eene groote ontwikkeling van krijgsmagt plaats. Aan alle officieren, onverschillig of zij al dan niet dienst hebben te verrigten, is bevel gegeven om zich niet anders dan in uniform te vertoonen. De kanonnen zijn op de belwerken en op het plein voor het kasteel geplaatst; talrijke patrouilles doorkruisen de stad. Die der kavallerie vertoonen zich slechts met ontblooten sabel, terwijl die der infanterie even als in oorlogstijd worden voorafgegaan door drie manschappen met geveld geweer, gereed om op het eerste teken vuur te geven. Men

recht voor het oogenblik waarop de soldaten der be- setting, welke men gedurende acht dagen in hunne kazernen geconsigneerd heeft, wederom in de stad zullen verschijnen."

DUITSCHLAND.

Frankfort, 26 Jan. Men schrijft uit Kassel, dat de keurvorst de commissie heeft ontbonden, die met de redactie van de ontwerpen der regering tot wijziging van de constitutie was belast. Indien dit gerucht bevestigd wordt, dan heeft men deze verandering in de denkwijze van den keurvorst toe te schrijven aan de ernstige manifestatiën, waardoor het Hessische volk zijne gehechtheid aan de constitutie heeft aan den dag gelegd.

— Volgens een brief uit Kiel, die in een Hamburgsch blad is opgenomen, zou er ernstig sprake zijn van eene verandering in de constitutie van Denemarken.

Berlijn, 27 Jan. Heden middag omstreeks 1 ure werden de zittingen van de alhier vereenigde comités der Standen geopend. De koninklijke commissaris *von Bodelschwing* sprak bij deze gelegenheid eene rede uit, waarin hij het gewigt der taak, waarmede de comités zich hadden bezig te houden, te weten de herziening der wetten en het omgewerkte ontwerp van een Wetboek van Strafrecht, deed uitkomen. Ook de tot maarschalk (voorzitter) benoemde prins *von Solms Hohensolms Lich*, rigtte eene toespraak tot de vergadering. Vervolgens werd de leden bij den Koning toegelaten en aan Z. M. voorgesteld.

— Een dagblad wil, uit eene goede bron, de mededeeling ontvangen hebben van de hoofdgrondtrekken der, tusschen den pauselijken stoel en de Russische regering gesloffen kerkelijke overeenkomst. Daaruit ontlenen wij het volgende: Voortaan zal Rusland zeven katholyke kerkeleden bevatten, waarvan het zevende, dat van Cherson, nieuw gesticht zal worden. De bisschoppen en suffraganen worden benoemd, zoowel in Rusland als in Polen, telkenmale na voorafgaande overeenkomst tusschen den Keizer en den Paus, waarop deze van de kerkelijke waardigheid zal afhankelijk zijn. De leiding der geestelijke aangelegenheden is geheel overgelaten aan den bisschop; de medeleden der *consistoria* zijn geestelijken, die door den bisschop met toestemming der regering benoemd worden. Onderwijs, leer en tucht in de seminariën worden volgens de voorschriften van het concilium van Trente aan de leiding en het opzicht van de bisschoppen opgedragen. De pastoors worden door de bisschoppen, met goedkeuring der regering, benoemd. Na wederzijdsche ratificatie zal dadelijk tot de benoeming der bisschoppen worden overgegaan.

De tegenstrijdigheid van de allocutie des Pausen en den brief van Keizer *Nicolaas* aan den graaf *Bludoff*, moet veroorzaakt zijn, doordien op den 17den december jl. de ratificatie nog niet te Rome bekend was.

ENGLAND.

Londen, 26 Jan. De Britsche regering houdt zich sedert dien dag al meer bezig met de vermeerdering harer strijdkrachten. In den laatste tijd heeft zij aanzienlijke geldsommen aangewend voor hare verdediging langs de kusten; oude linesschepen zijn in sterke en kastelen herschepen, die door stoomvoortgestuwd, bestemd zijn om de kusten te bewaken. De werklieden in de ateliers der marine zijn tot geregelde bataillons geformeerd, de anemalen der krijgsmarine zijn met verschaningen omringd, enz. Thans heeft het gouvernement last gegeven om ook aan het korps artillerie eene aanzienlijke uitbreiding te geven.

Ieder vraagt zich af, waartoe deze krijgs-toerustingen dienen moeten; elkeen verliest zich in gissingen. Misschien vreesd Engeland de gevolgen van eene mogelijke, om niet te zeggen waarschijnlijk, toeharering tusschen Frankrijk en Rusland. Van alle gissingen, die men maakt aangaande deze bedrijvigheid in het versterken der Britsche krijgsmagt, schijnt deze het meest geloof te verdienen.

FRANKRIJK.

Paris, 27 Jan. Het *Journal des Débats* zegt, dat het gouvernement heden van *Abd-el-Kader* eenen brief ontvangen heeft, waarin de emir verklaart, geheel op de wijsheid des Konings te vertrouwen, en met dankbaarheid alles aan te nemen, wat de Koning te dien opzichte bealstsch zal.

Naar het verscheidt, zou het gouvernement, ten gevolge der onderwerping van *Abd-el-Kader*, voornemens zijn om bij de Kamer een nieuw wets-ontwerp aangaande de koloniatie van Algerië aan te bieden.

— De hertog van Nemours heeft den graaf *Molé* bezocht en hem, naar men zegt, kennis gegeven, dat een aantal leden der conservatieve partij, voornemens waren zich van het tegenwoordige ministerie los te rukken.

— In het *Journal des Débats* leest men het volgende: Sedert eenige dagen heeft het gerucht, dat de gezondheid des Konings op nieuw geschokt was. Dit gerucht is in het minste niet waar. Z. M. geniet eene volmaakte gezondheid en heeft, sedert zijne terugkomst van Dreux, den gewonen loop zijner werkzaamheden hervat. Z. M. heeft met de ministers van veld- en binnen-landsche zaken gearbeid.

Het artikel van het ministerieel blad schijnt echter het publiek niet geheel gerust gesteld te hebben. Men weet, dat de meest intieme receptiën op het

kasteel afgezegd zijn. Men gelooft wel, dat de Koning geene bevestigde ziekte heeft, maar men vreesd, dat zijne gezondheid zeer geschokt is geworden sedert den dood zijner zuster, en men wenschte de ministers te zien tegenspreken de loopende geruchten, omtrent Zr. Ms. herhaalde bezwijningen.

— Bij de Pairs is heden de 8ste paragraaf van het adres, dat Algerië betreft, in overweging genomen en daarbij, gelijk men denken kan, de vraag over de aan *Abd-el-Kader* gedane belofte behandeld. De heer de *Boissy* bevestigde de vertogenheid, welke zij blijkbaar aan onze regering veroorzaakt, als eenen grond om aan te dringen, dat men tot zoodanige posten, als die van gouverneur-generaal onzer Noord-Afrikaansche bezittingen, geene koninklijke priuzen behoorde te benoemen. »Ware de gouverneur-generaal,» zeide hij, »blootelijk een maarschalk van Frankrijk geweest, men zou geen oogenblik gearzeld hebben om hem te desavoueren. Thans is men in den tweestrijd dat, zoo men ratificeert, men oorlog heeft, want *Abd-el-Kader*, eenmaal in het Oosten, valt in de handen van Engeland, dat hem naar Afrika terug zal brengen; ratificeert men niet, dan zal er in het Oosten gezegd worden, dat het woord eens prinses van den bloede geene waarde heeft.» De heer de *Boissy* eindigde met het antwoord van den minister-president te begeeren.

De heer *Guizot* antwoordde aldus: »Toen 's Konings regering hem voorsloeg, om aan monseigneur den hertog van *Amale* het bestuur van Algerië op te dragen, deed zij zulks in het belang des lands en met de innige overtuiging, dat zulks voor Frankrijk, gelijk ook voor Algerië, zoo in vrede als in oorlog, in de omstandigheden, waarin wij ons bevonden, de beste combinatie was, welke men kiezen kon. Terzelfder tijd echter heeft zij geen der beginselen van ons constitutioneel gouvernement prijs gegeven. Het is genoeg de rede der kroon te lezen, om zich daarvan te overtuigen. — Overigens heeft de gelegenheid, om die beginselen toe te passen, zich weldra opgedaan. De vorige spreker heeft zich bedrogen; nimmer heeft de regering geacht, dat een generaal, zelfs niet een prins, de magt had om 's Konings regering te verbieden. Ik heb de eer, deze taal te voeren in tegenwoordigheid van eenen van 's Konings zonen, die ik ben er van overtuigd, die goedkeurt en bekrachtigt.

Hier viel de heer de *Boissy* den minister in de rede, en andermaal het woord te vragen. De heer *Guizot* ging voort:

»Gelijk ik dan evenzeer overtuigd ben, dat ook monseigneur de hertog van *Amale*, die in zijn commandement goedkeurt en bekrachtigt, Toen hij dat commandement op zich nam, is hij de eerste geweest om te zeggen, dat hij het slechts als officier aanvaardde, om op dezelfde voorwaarden en onder dezelfde verplichtingen land te dienen. In de vraag op dit oogenblik aan haar onderworpen heeft 's Konings regering hare volle vrijheid behouden en is voornemens die te blijven behouden.

»De heer markies de *Boissy* vraagt meer; hij vraagt, wat de regering gedaan heeft. Hij veroorlove mij, hem hierop niet te antwoorden. In de vraag, die op dit oogenblik aan 's Konings regering onderworpen is, staan twee groote belangen tegenover elkander over: het eerste is het belang des staats; het ander de belofte, welke de Koning gegeven heeft. Ik heb het vertrouwen, dat 's Konings regering die beide belangen zal weten overeen te brengen en het middel zal weten te vinden om de gegeven belofte loyaal te vervullen, daarbij tevens alles zeker stellende; wat zij aan de groote belangen des lands verschuldigd is.

De heer de *Boissy* nu uitsprekende hetgeen, waarom hij waarschijnlijk het woord gevraagd had, zeide: »Ik hecht er aan, te doen opmerken, dat ik niet eerbied ben voor de priuzen, zonen des Konings en dat ik mij nimmer veroorloofd zou hebben, gelijk de heer president van den raad gedaan heeft, hen in deze zaal op de tribune te brengen.» (Dit gezegde verwekte veel beweging en gerucht.)

De heer *Merrillou*, die nu volgde, deed eenig gelagch ontstaan, doordien hij op het oogenblik dat zijne rede hem dwong den hertog van *Amale* te noemen, na het door den heer de *Boissy* gezegde aarzeld, hoe hij hem zou aanduiden, stamelde en eindelijk zeide: »de persoonlijke, waarvan de heer de *Boissy* aboves gesproken heeft.»

De minister van oorlog, generaal *Trezel*, beantwoordde den heer de *Boissy* op ten ander punt: »De eerste spreker, zeide hij, vergist zich, wanneer hij denkt dat de naturalisatie in Algerië bij geene ordonnantie geregeld kan worden. Dit moet aldus gebeuren dat op het oogenblik, dat de definitieve vereeniging met Frankrijk door de wetgeving uitgesproken zal zijn. Die groote maatregel is bij het gouvernement in overweging; maar het oogenblik om haar af te doen is nog niet gekomen.

De prins de *la Moskowa* wilde den hertog van *Amale* geheel buiten de discussie gehouden hebben. Hij beveerde, dat ook zonder diens ratificatie de overeenkomst bij welke *Abd-el-Kader* gekapitulereerd had voltdig was, en dat wij nu geene andere keuzen hebben dan hem, of als een strijkroover, die zich op gunade heeft overgegeven te behandelen, of als een generaal, die, na dapper gevochten te hebben, gekapitulereerd heeft. Tot ondersteuning van hetgeen hij zeide, haalde hij uit een Spaansch verdrag de kapitulatie van *Guatra* aan, die hoo schade-

lijk ook voor de Engelschen, door een eerlijk gehouden werd, en stelde daar de schandelijk geschonden kapitulatie van Baylen tegenover.

Na nog eene verdere maar meer in bijzonderheden loopende discussie, werd paragraaf 9 aangenomen.

— De Kamer der Afgevaardigden heeft den 17den eene zitting gehouden, waarin voorlezing is gedaan van het door hare commissie opgestelde ontwerp van antwoord op de troonrede. Dat stuk, waarover men verwachtte dat de beraadslagingen niet voor den 20sten of 21sten geopend zouden worden, leidt als volgt:

SIRE!

»Sedert onze laatste zitting heeft een gezegende oogst de vrees doen verdwijnen en de rampen gelenigd, waaronder ons vaderland gebukt ging. Frankrijk verdiende die gunst des Hemels, om zijnen moed: nog nooit was in dergelijke omstandigheden de openbare rust en orde zoo algemeen gehandhaafd geworden. De bevolking heeft begrepen, dat in het vrije verkeer het meest aldoende geneesmiddel voor haar lijden was gelegen. De onvermoeide ijver der bijzondere liefdadigheid heeft de opofferingen uit de staatskas ondersteund. De handel, met voorzigtigheid gedreven, heeft zich hier, zoo al niet voor gevoelige nadeelen dan ten minste voor de slagen gevrijwaard, die hem in andere Staten hebben getroffen. Vijf wenschen ons zelve met Uwe Majesteit geluk, dat wij het eind dezez beproevingen naderen, welker herinnering ons zal bijblijven als die van eene geruststellende ondervinding en van eene heilzame waarschuwing.

»Op onze medewerking kan Uwe Majesteit staat maken, om de groote openbare werken ten einde te brengen, die wij hebben ondernomen; het is van groot belang voor de magt en welvaart des rijks, voor de ontwikkeling onzer nijverheid en den bloei van onzen landbouw, dat dit gewigtig werk worde voltooid. Maar terwijl wij bij voortdoring genoegzame sommen er aan zullen te koste leggen, zullen wij tevens met eene steeds meer nauwgezette spaarzaamheid er voor waken, dat in onze begrotingen de berekeningen niet falen, waarop de toekomst van ons finantieuzen rust, en dat eindelijk een volmaakt evenwigt in de ontvangsten en uitgaven heersche, iets dat de hoofdvoorwaarde uitmaakt van de kracht en de veiligheid der Staten.

»Het ons aangeboden wets-ontwerp betreffende de vermindering van den prijs van het zout, alsmede van de brieuporten, voor zooverre zulks overnemen te brengen is, met den goeden staat onzer geldmiddelen, zal het voorwerp van onze zorgvuldige en ernstige overweging uitmaken.

»Vij hopen, dat in deze zitting vele nuttige en belangrijke werkzaamheden zullen worden afgedaan. Reeds zijn wets-ontwerpen betreffende het openbaar onderwijs, omtrent de inrigting der gevangenissen en omtrent onze tarieven aanzoze beraadslagingen onderworpen geworden. Uw Majesteit zegt ons andere wets-ontwerpen toe, en trent verschillende onderwerpen die niet minder verdienend onderzoek te worden: met name omtrent de gemeenteeigendommen, de regeling der hypotheeken, de banken van leening, het gebruik der spaarkassen en werklieden in hunnen ouderdom te ondersteunen. Vijf vereenigen ons met den wensch van Uwe Majesteit en zullen steeds trachten om het lot van hen, die in een arbeidzaam middel van bestaan bezitten, te verzachten. Vijf moeten hen te gelijker tijd krachtig vrijwaren voor de begoochelingen van gevaarlijke hersenschimmen, en hun alle verbeteringen in hunnen stoffelijken en zedelijken toestand verschaffen, die wij vermogen tot stand te brengen.

»De betrekkingen uwer regering met al de vreemde mogendheden geven u het vertrouwen, dat de algemeene vrede is verzekerd; even als gij, Sire! hopen wij dat de vooruitgang der algemeene beschaving en der vrijheid overal zal bevorderd worden, zonder dat de inwendige orde, of de snafbankelijkheid, of de onderlinge vriendschappelijke betrekkingen der verschillende Staten, worden verstoord. Onze belangstelling en onze beste wenschen vergezellen die vorsten en volken in Italië, welke in onderlinge overeenstemming den nieuwen weg met voorzigtigheid en wijsheid betreden, waarop het voortreffelijk hoofd der christenheid hen op eene treffende en grootmoedige wijze is voorgegaan.

»De burgeroorlog heeft gewond bij een naburig en bevriend volk; uwe regering had zich niet die van Engeland, Oostenrijk, Pruisen en Rusland verstaan, om aan dat volk eene welwillende bemiddeling aan te bieden. Zwitserland zal, hopen wij, erkennen, dat alleen eerbiediging der rechten van allen en handhaving der grondslagen van het Zwitsersche staatsverbond, het geluk en de voorwaarden der veiligheid kunnen verzekeren, welke Europa aan dat land heeft willen waarborgen.

»Getrouw aan de zaak van een edelmoedig volk, herinnert Frankrijk aan Europa de regten der Poolshen nationaliteit, die door de tractaten zoo duidelijk zijn bepaald.

»De Kamer heeft, dat de maatregelen, door onze regering in overeenstemming met die der Koningin van Groot-Brittannië genomen, eindelijk zullen leiden tot herstel onzer handelsbetrekkingen met de Oevers van de Plata's.

»Vij oogsten in Algerië de vruchten in van onze volharding, van den onbetwoken moed onzer krijgsvlieden en van eene door een uitstekend legerhoofd met roem gevoerden strijd: de meest geduchte tegenstander van onze magt heeft zich onderworpen. Deze gebeurtenis, waardoor aan Frankrijk de aanstaande verligting van een deel der heedaande lasten verzekerd wordt, opent een nieuw tijdperk voor onze vestiging in Afrika: Uw welbemide zoon zal zich, wij vertrouwen daarop ten volle, op eene waardige wijze van zijne grootache en moeilijke taak kwijten. Onder de leiding van uwer regering zal hij door een geregeld en werkzaam bestuur onse heerschappij bevestigen. Door de zegeningen des vredes moet de overwinning van dit land, dat door kracht van wapenen aan Frankrijk is gebracht, worden verzekerd.

»Sire! terwijl wij u aan de dienst onzes vaderlands wijde met eenen moed, die door niets, zelfs niet door de slagen die u in uwe dierbaarste betrekkingen treffen, wordt ter neder geslagen, terwijl gij uw leven en dat uwer kinderen toewijdt aan de behartiging onzer belangen en onzer waardigheid, bevestig gij dagelijks meer het gebouw, dat wij met u hebben opgericht; reken op onze ondersteuning, waar het de verdediging van dat gebouw zal gelden. »De vrees, die door vijandige of blinde hartstogten wordt verwekt, zal wijken voor het opgeklearde oordeel van het

algemeen, dat verlicht wordt door onze vrije beraadslagingen, en door de uiting van alle met de wet bestaande meeningen. In een constitutionele monarchie komt de samenwerking der groote staatsmagten alle hinderpalen te boven, en geeft de middelen aan de hand om in alle zedelijke en stoffelijke behoeften des lands te voorzien. Door die samenwerking, Sire! zullen wij de maatschappelijke orde en al hare grondslagen handhaven; zullen wij de openbare vrijheden in hare meest mogelijke ontwikkeling waarborgen. Ons charter van 1830, door ons aan de volgende geslachten als een onschepdbaar goed achtergelaten, zal hun het onschepbaarste erfdeel verzekeren, dat aan eenige natie kan deel vallen, de vereeniging van orde en vrijheid."

PORTUGAL.

Volgens een gerucht, waaraan men te Lissabon algemeen geloof hechte, zou de Portugesche regering voornemens zijn eene gedwongene leening uit te schrijven en de constitutionele waarborgen, zoo als de vrijheid van drukpers en de persoonlijke vrijheid op nieuw te schorsen.

Binnenlandsche berichten.

's Gravenhage, 28 Jan. Wij hebben inzage genomen van de ter visie geleide stedelijke begroting. Uit de recapitulatie blijkt, dat de ontvangsten, zoo als die door het plaatselijk bestuur zijn voorgedragen, zijn geraamd als volgt: gewoon f 721.648.87, buitengewoon f 67.734.96; totaal f 789.383.83. Gelijk bedrag is ook door Gedeputeerde Staten toegestaan.

De uitgaven zijn geraamd als volgt: gewoon f 702.088.95, buitengewoon f 78.596.211, totaal f 780.685.166, zijnde een gelijk bedrag als door Gedeputeerde Staten is toegestaan.

Rotterdam, 29 Jan. Naar wij vernemen, zullen er behalve de onderscheidene wets voordrachten, welke men verwacht dat bij de hervatting der werkzaamheden van de Staten-Generaal zullen worden voorgedragen, ook nog worden aangeboden een ontwerp tot aanvulling van artikel 32 der instructie van de Algemeene Rekenkamer; — eene voordragt tot verhooging der staatsbegroting over 1847, wegens de kosten der gerangenissen, en een ontwerp tot regeling der kosten van den straatweg van 's Bosch naar Culemborgh.

Leeuwarden, 29 Jan. Tot controulant van den waarborg der gouden en zilveren werken te Zwolle, is benoemd de heer van Marselis Hartsink, sedert een jaar of vijf waarnemend ontvanger bij het kantoor van waarborg te dezer stede. In welken zin deze heer ten aanzien zijner capaciteiten bekend staat, willen wij liefsel verzwijgen. Alleen dit: Naar het heet, zou men zich in het belang der zaak, sedert enige jaren ten regel gesteld hebben, om in het vak van den waarborg tot de hoogere betrekkingen niet te treden.

De heer Hartsink heeft nimmer eenig examen afgelegd, naar de heer Hartsink behoeven swager, die Jongste heet, en lid is van de Tweede Kamer der Staten-Generaal, en men om die te Directie woont, en den naam draagt van baron van Tuit van Serroskerken. **Arnhem, 20 Jan.** Gedurende den jaer 1847 zijn te Arnhem gehuwd 131 paren; geboren 580; in huwelijk: mann. gesl. 288, vrouw. gesl. 243; buiten huwelijk: mann. gesl. 24, vrouw. gesl. 25. **Overleden 543; mann. gesl. 319, vrouw. gesl. 274.** **Levensverloofden:** mann. gesl. 24, vrouw. gesl. 17. **Ehew. overleden** doch ehier ingeschreven, mann. gesl. 6, vrouw. gesl. 8.

Arnhem, 21 Januarij. Wij hebben ontvangen een prospectus van een door den heer L. van Vliet, bij den boekhandelaar M. Nijgh te Rotterdam, uit te geven werk, getiteld: *Nederlands van november 1843 tot november 1847.* — Het werk wordt uitgegeven bij intekening tegen 15 cents per vel druks. — De uitgever belooft een zeer snelle letter en swaar papier. — Het werk zal waarschijnlijk drie deelen, ieder van 20 à 25 vel druks, groot worden; buiten intekening zal het voor niet minder dan 25 cents per vel druks verkrijgbaar zijn.

Regtbanken.

Zitting der arrondissement-regtbank te Arnhem van dinsdag 28 januari 1848.

De zaak, welke op dit oogenblik onze correctionele regtbank, en niet minder de aandacht van het publiek heeft, is de regtvervolging namelijk tegen den heer **FRANZ ADRIAAN BOURCIEUX** wegens laster en loon, in gedrukte en verspreide geschriften gepleegd, is heden morgen aangerangen. Men weet dat de heeren **Mrs. ANDERBIJEN VAN ROSENHAL, SCHIFF en TAAT** allen te Arnhem gevestigd, benevens de heer **VAN ROSEN** notaris te Velp, zich verpligt hebben geacht eene klage tegen hem in te brengen. Men weet hoe die klage is uitgelokt door talloze schriften en aankondigingen in dagbladen, welke zoo groote betingingen en verwijten tegen voormelde heeren behelsden, als waarmede zekerlijk zeldzaam, met die hard-

nekkigheid, particuliere personen zijn achtervolgd. Het aanzien en de achtbaarheid der klagers — waarvan de eerstgenoemde het publiek karakter van volksvertegenwoordiger bekleedt — de beruchtheid welke zich de heer **F. A. BOURCIEUX**, zoo door zijne buitensporige gedragingen als door zijne onverzettelijke vervolgsucht heeft weten te verwerven, de openbare geschriften welke onophoudelijk van zijnentwege allerwege werden verspreid en de onzinnige aanklachten welke hij goedgevond aan verschillende regtscollegien in te dienen, moesten wel de aandacht van het publiek op eene zaak vestigen, welke anders, op zich zelve, die opmerkzaamheid zekerlijk niet verdiende. Maar nu binnen- en buitenlandsche dagbladen er van hebben gewaagd; nu er een vonnis onzer regtbank en een arrest van den Hoogen Raad — edoch vruchteloos — zijn gewezen om den heer **BOURCIEUX** het ongerijmd zijner aanklachten aan het verstand te brengen; nu zelfs de Tweede Kamer der Staten-Generaal er mede gemoeid is, en de heer **VAN ROSENHAL** gemeend heeft, met aanmerking van zijn publiek karakter, er zelfs daár niet van te mogen zwijgen — nu is die zaak, hoe jammerlijk zij op zich zelve zijn moge, van meer dan gewoon gewigt, en meenen wij geen ondienstig werk te verrigten door er een beknopt verslag van te geven. Wij onthouden ons daarbij van in eenig opzigt vooruit te loopen op de uitspraak der regtbank, even als van den schijn, dat wij de algemeene ingenomenheid tegen den beklagde zouden willen versterken. De klagers behoeven zekerlijk onze voorspraak niet om te mogen rekenen op de sympathie van allen, die met hen en deze zaak bekend zijn; alzoo bepalen wij ons tot eene eenvoudige opgave van hetgeen de regtsaal heeft opgeleverd.

De heer **FRANZ ADRIAAN BOURCIEUX**, ter rolle afgevoerd, was tegenwoordig, en verklaarde, op de deswege aan hem gerigte vragen, de schrijver te zijn van de bekende geschriften over **Bouwverszathe**, eerst afzonderlijk onder den naam van *Episoden*, *Casus positien* enz. — later te zamen, in de maand juli van het verledene jaer, vermoord met de door hem aan den Hoogen Raad gerigte aanklagt en bijlagen, uitgegeven en verspreid.

Als getuigen werden gehoord, vooreerst de vier voornemde heeren klagers, welke verklaarden bij hunne klage te blijven volharden, en zich civiele partij te stellen, vervolgens de boekhandelaars **JONANES EYKENS** van Amsterdam, wiens naam op de geïmprimeerde boekdeelen als uitgever voorkomt, en **J. A. RIJHOFF** van Arnhem. Dit huare verklaringen bleek, dat de gezamenlijke geschriften over **Bouwverszathe**, uitmakende twee boekdeelen, op last van den schrijver zelve, in juli van het verledene jaer, even na dat de heer **BOURCIEUX** zijne klage bij den Hoogen Raad had ingeleid, zijn verspreid. Het eerste boekdeel, van den heer **BOURCIEUX** uitgegeven, was een gemotiveerd requisitoir, dat de regtbank den beklagde schuldig zal verklaren aan de waubedrijven van laster en loon tegen de vier heeren klagers, begaan door in openbare verspreide geschriften hunne aodanige feiten en handelingen te laste te leggen, als welke, indien zij in waarheid bestonden, voormelde klagers, zoo al niet aan gerechtelijke vervolgingen, althans aan den haat en verachting der medeburgers zouden bloot stellen; en mitsdien den beklagde zal veroordeelen, met toepassing van artikel 371 alinea 3. *Code Penal*, tot eene gerangenisstraf van zes maanden, twee boeten van f 500 en f 25, en tot ontzegging voor den tijd van 5 tot 10 jaren van de regten, bij artikel 42 van dat Wetboek vermeld.

Wij zullen niet in eene herhaling treden van de feiten, op welke de klage en dit requisitoir stonden, die genoegzaam bekend achtende. Men weet, dat de heer **F. A. BOURCIEUX**, aan het publiek, en laatstelijk ook aan de regterlijke magt heeft willen opdringen, dat er als het ware een zamenlooping bestaand heeft tusschen de vier klagers — de beide eersten in kwaliteit van commissarissen en lasthebbers van gezamenlijke crediteuren der eigenaren van het landgoed **Bouwverszathe** — (de kinderen van den beklagde) — de beide volgende als openbare notarissen, — met de koopers, om dozen bedield landgoed, benevens de waarde, magtig te doen worden; daarbij bannen lastbrief overschrijdende, de belangen der crediteuren met opzet verwaarlozende, en dat alles ter kwader trouw, om eigen voordeel te bejagen. Beide boekdeelen, op elke bladzijde overigens, opgevolgd met de heerenklagen, hebben geene andere strekking dan om het belang te lezeren van wat in die aanklagt vervat is, welke overigens ook reeds door andere dagbladen is medegedeeld, welke wij se hier niet herhalen. De klagers, even als het openbaar ministerie, bepaalden zich dan ook uitsluitend tot de feiten vervat in deze aanklagte van *opzettelijk afzetterij* enz. gelijk die door den heer **BOURCIEUX** is betiteld, en welke door den Hoogen Raad, als gansch zonder grond, is afgewezen.

De heer **Mr. M. J. VAN DER WOUDE**, deken der orde van advocaten te Arnhem, voerde, na het openbaar ministerie, het woord, tot adstrucie van den eisch, welke de klagers als civiele partij, meenden te moeten instellen. Het oogenblik als openbaar publiek volgde het aandacht op woorden van den spreker, welke in de eerste plaats moesten strekken tot *herstel der verminde waardheid*. Uit een eenvoudig beroep op de overgelegde akten bleek, hetgeen trouwens bij elk bekend was, hoe in den aanvang van 1845 de

kinderen van den beklagde, eigenaren van het landgoed **Bouwverszathe**, zich in zeer barooiden financielen toestand bevonden, een gevolg van de mislukte ondernemingen des beklagde; hoe zij door verschillende schuldeischers in regten aangesproken, nog bovendien besprongen werden door een dwangbevel, in executorialen vorm uitgevaardigd, van wege den minister van financiën, tot betaling van f 38.000, wegens verscheuen termijnen van den koopsom, van het van het domein aangekochte **Bouwverszathe**; hoe toen die schuldanaren, noodgedwongen, bij akte voor den heer notaris **TAAT**, verleden, *afstand van hunnen boedel* aan hunne crediteuren deden, met welke zij een concordaat troffen, waarvan wij alleen deze bepalingen vermelden:

Dat huare bezittingen zouden worden beheerd en gerealiseerd door twee commissarissen — de heeren **ROSENHAL** en **SCHIFF**. — welke gehouden zouden zijn *uiterlijk binnen een termijn van twee jaren*, te rekenen van 15 januari 1845, hunne vaste goederen te verkoopen, — edoch *niet anders dan in het openbaar* op de gebruikelijke conditien; de gelden te innen en met de schuldeischers, zoo veel mogelijk te liquideren, en aan dezen rekening en verantwoording, alles binnen voorschreven termijn, af te leggen. Op die voorwaarden verbonden zich de gezamenlijke schuldeischers hunne regtvervolgingen te staken, en die minnelijke liquidatie af te wachten; behalve evenwel de minister van financiën — welke in het geheel eene vordering van f 167.500, had — die zich tot nie's verbinden wilde, maar niettemin aan heeren commissarissen de toezegging gaf, dat hij stil zou zitten, en geen gebruik zou maken van zijn regt van parate executie, zoolang er, binnen de grenzen van het aangegaan accoord, niets verrigt werd, dat de regten der schalkst zou kunnen benadeelen. Tot voorkoming daarvan bleef echter de minister, met zijne parate executie, als met het zwaard van **DAMOENS**, de handelingen der commissarissen bedreigen, en daarover het toezigt oefenen door middel van den heer directeur der domeinen. Afwijking van den onttaugen lastbrief was alzoo voor de heeren commissarissen, noch tegenover de crediteuren noch tegenover den minister, *mogelijk* — al ware het, dat dit *nuttig* had kunnen zijn. En dit toch was wat de beklagde van die heeren vorderde; *afwijking en verbreking* van hunnen lastbrief; hij wilde den publieken verkoop tegenhouden, meende eene maatschappij te kunnen stichten met een kapitaal van drie ton, om vooreerst de schulden af te betalen, en dan met het overige, natuurlijk onder zijn beheer, **Bouwverszathe** eensklaps te herschoppen in een rijken tois, welke, naar zijne berekening altijd, ten minste een half-miljoen waard zou worden. En toen na de heeren commissarissen, hoezeer het *mogelijke middel* gunnende om op voordelige voorwaarden koopers te zoeken, volgens hunne *bepaalden* last van de crediteuren de *gecedeerde goederen* openbaar verkochten, en het bed aannamen, dat de taxatie met f 7000 avaatrof, — toen begon de beklagde, daardoor godwareboemd in zijne schitterende plannen, verwijt op verwijt tegen de commissarissen, tegen de notarissen, met den verkoop belast, en tegen de koopers, te stapelen; verwijten, die in heiligheid toenamen, naar mate de betichting langer het stilzwijgen bewaarden, als of hij beklagde door dat wijken meer gelyerd werd dan door woorden mogelijk is, — totdat hij eindelijk overging tot de indiening en openbaarmaking der aanklagte, welke de heeren klagers tot hunnen stap noopten.

Huare eisch, als civiele partij, bepaalde zich overigens, naar de gevestigde regtbeginelen, tot: last doen aanplakken, drukken en verspreiden van het in dezen te vallen vonnis, ten koste van den beklagde, tot geen hooger bedrag evenwel dan f 150.

Na dit pleidooi, namens de klagers, door den heer **DE KEMPENAR**, uitgesproken, werd des beklagde het woord ter zijner verdediging gegeven, welke hij, door eenen raadsman bijgestaan, in persoon voordragt. Het begin dier verdediging — want wij kunnen er nog maar alleen het begin van — *schijnt* te rusten op de stelling, dat hij niet strafbaar is, als hebbende gehandeld, niet uit *boos opzet* om te lasteren, maar, de waarheid zeggende, ter vervulling van *wettige pligten*, van welke art. 367 al. 2 gewaagt. Het is namelijk geen laster volgens dat artikel, wanneer men daeda of handelingen aan het licht brengt en berispt, *que l'on étatt obligé de révéler ou de réprimer, par la nature de ses fonctions ou de ses fonctions*. De beklagde nu meent, dat zijne *pligten* als vader hem noodzaakten de daeda der heeren commissarissen, notarissen en koopers, gepleegd ten nadeele zijner kinderen, op die wijze aan het licht te brengen; en overigens, zich veelal op authentieke akten kunnende beroepen, meent hij zijne aanklagte, te kunnen staven. Hiermede heeft **ZEd.** echter geen aanvang gemaakt, zijnde de zitting, wegens het ver gevorderde uur, geschorst tot morgen ochtend ten 10 ure.

Zitting van woensdag 29 januari. Voortzetting der zaak van het openbaar ministerie tegen den heer **F. A. BOURCIEUX**, aangeklaagd van loon en laster.

De audientie wordt ten tien ure geopend, en de beklagde sette, ten aanhoore van een even talrijk en aanzienlijk publiek als gisteren, zijne verdediging voort. Hij weidde daarbij op de alleromstigtigste

